

Centar za informacije za brigu o deci na zapadnoj obali

3 Sprat, 210 W. Broadway

Vancouver, BC V5Y 3W2

Telefon: 604.709.5661 Fax: 604.709.5662

Veb adresa: www.wstcoast.org

Faze u nastanjenju i kulturološkoj adaptaciji dece u okruženju dečije nege

Uz prisustvo roditelja

- 1. Dete se oseća veoma nesigurnim i nervoznim u novom okruženju.**
 - Najveći deo vremena provodi priljubljeno uz roditelje.
 - Odbija bilo kakav vizuelni ili fizički kontakt sa učiteljima ili učenicima.
 - Prihvata samo hranu koju su doneli roditelji; može odbiti čak i to.
 - Možda neće govoriti ni sopstveni jezik.

- 2. Dete još uvek pokazuje znake neugodnosti.**
 - Plakanje ili priljublivanje sa prekidima.
 - Može se igrati sa roditeljem iako možda neće biti u stanju da inicira aktivnosti.
 - Može dozvoliti povremeni vizuelni kontakt sa učiteljem ali ne prihvata telesni kontakt.
 - Verovatno će govoriti sa roditeljem na svom jeziku.

- 3. Dete oseća veće samopouzdanje.**
 - Nezavisnije se kreće po sobi i povremeno se igra samo.
 - Često proverava da vidi da li je roditelj još uvek tu. Imaće periode kada je zbog obuzetosti igrom nesvesno prisustva roditelja.
 - Prihvata vizuelni kontakt i jednostavan fizički kontakt sa učiteljem.
 - Može da proba neku školsku hranu uz ohrabrenje roditelja.

Bez prisustva roditelja

- 4. Dete pokazuje ekstremnu patnju kad roditelj ode.**
 - Može pokazati fizičke znake (tj. bledo je, drhti, niska mu je telesna temperatura, povraća, zagrcne se, mlatara, brzo korača ili nije u stanju da se kreće.)
 - Može odbijati učiteljev dodir ili glas ili izgledati da nije toga svesno.

5. Dete se oseća veoma nesigurnim ili uplašenim kada roditelj ode.

- Glasno plače; mogu postojati povremeni periodi umanjenog plača.
- Može odbiti da učestvuje u *svim* rutinama (tj. jelu, odlasku u WC, oblačenju, itd.)
- Može biti veoma ljuto ili/i mahnito (tj. da rita, grize, udara, vrišti, baca stvari).
- Može pokušati da povredi sebe ili druge.
- Drži u rukama sve predmete iz kuće.
- Može da ne pokaže bilo kakav interes za ili da ne reaguje na aktivnosti oko sebe.
- Može dozvoliti samo jednom određenom učitelju da ga dodirne ili zagrlji.
- Veoma se plaši promena.

6. Dete nastavlja da pokazuje neke znake uznemirenosti u vreme odvajanja.

- Povremeni plač; može da prestane kad ga zagrlji učitelj ili da gleda kako se igraju učitelj i deca.
- Veoma je privrženo jednom učitelju i nije u stanju da inicira igru.
- Prihvata neke igračke od učitelja o može da se igra u kratkim vremenskim razmacima.
- Dozvoljava učitelju da pomogne u odlasku u WC, oblačenju sopstvene odeće.
- Može probati školsku hranu ili prihvata hranu koju je doneo roditelj.

7. Dete se oseća ugodnije i može da bude samo najveći deo vremena.

- Često ostaje na jednom mestu i posmatra kako se ostali igraju.
- Može da inicira samostalnu igru sa nekoliko poznatih igračaka kad je učitelj blizu; proveravaće da li je učitelj još uvek tu.
- Može nastaviti da nosi stvari iz kuće po sobi.
- Negativno reaguje na bilo kakvu promenu uz plakanje, zahteva da ga učitelj grli.
- Izbegava **vizuelni** kontakt i odguruje drugu decu.
- Ne može da reaguje ili reaguje previše snažno ako ga neko uznemirava.
- Hoće da proba da jede najveći deo školske hrane.

- U stanju je da prihvati neke rutine sa malo ili bez odupiranja.

8. Dete se oseća opuštenijim i ima više samopouzdanja.

- Kreće se nezavisno po sobi.
- Hoće da proba više aktivnosti uz ohrabrenje učitelja.
- Prihvata igračke koje mu donose druga deca.
- Jede najveći deo školske hrane.
- Voljno učestvuje u najvećem broju rutina uz pomoć (tj. odlazak u WC, oblačenje).
- Može prihvatiti školsku odeću.
- Nije u stanju da se suoči sa velikim promenama (tj. bolestan učitelj, izlet sa školom, itd.)

9. Dete se slobodno kreće po sobi.

- Inicira raznovrsnije aktivnosti u igri uključujući trčanje i skakanje.
- U stanju je da proširi igru i počne da se druži sa jednim ili dva određena deteta.
- Učestvuje u rutinama prilično nezavisno kao što priliči njegovom uzrastu.
- Hoće da nosi odeću koja odgovara sezoni.
- U stanju je da priđe i prihvati najveći broj učitelja, drugih odraslih osoba i nove situacije.

10. Dete se oseća veoma opušteno i nestali su svi znaci uznemirenosti.

- Uživa u ostalima oko sebe.
- Uživa u humoru i slobodno izražava osećanja.
- Uključuje se u grupnu igru u dužim vremenskim periodima i koristi igračke iz raznih delova sobe.
- U stanju je da predvidi rutine i da zahteva određene aktivnosti.
- Uglavnom se dobro suočava sa promenama

Iz: Julie Dotsch, Vrtić kuće za prihvatanje u Ontariju (sada je zatvorena), Toronto

Dat je spisak istraživača čiji rad potvrđuje ili odgovara ovde navedenim nalazima:

Ashworth, Philip K. Block, J Dotsch & Jane McFarlane, Norman R. McLeod, Melbourne, David P. Weikart, Aaron Wolfgang, Ethel Young